

Ikke-klassificeret trusselvurdering for folketingsvalget 2019

Påvirkning

En fremmed stats bevidste og systematiske aktiviteter, der gennemføres med det formål at påvirke meningsdannelsen i Danmark og omverdenens syn på Danmark for at fremme egne interesser på bekostning af danske interesser.

Russiske påvirkningskampagner

Rusland gennemfører fortsat omfattende påvirkningskampagner i udlandet under inddragelse af blandt andet medier, efterretningstjenester, hackere, sociale medier, politikere, eksperter og forretningsfolk.

Målet er at påvirke beslutningsprocesser for at fremme Ruslands udenrigspolitiske mål og underminere navnlig USA og de transatlantiske bånd samt EU's og NATO's evne til at agere samlet.

Også i 2018 har Rusland gennemført langsigtede kampagner via medier og sociale medier rettet mod vesteuropæiske lande med det formål at splitte Vesten eller at forstærke intern uenighed eller så splid i andre landes befolkninger. Det er oftest sket gennem mindre, intensive mediekampagner eller aktiviteter på sociale medier.

Rusland søger gennem disse kampagner ikke nødvendigvis at støtte en specifik ideologi eller politisk fløj, men i stedet at øge mistilliden og skabe uro mellem samfundsgrupper i Vesten og splitte Vesten og dens samarbejdsinstitutioner for derved at rette opmærksomheden indad og væk fra Rusland.

Under det amerikanske valg i 2016 gennemførte Rusland eksempelvis målrettede kampagner mod forskellige dele af befolkningen og det politiske spektrum. Russiske internettrolde fra virksomheden "Internet Research Agency" i Sankt Petersborg lavede eksempelvis under brug af falske profiler stærkt følelsesladede sociale mediekampagner mod sorte amerikanere, som følte sig undertrykte, og som betragtede sig som ofre for politivold. På samme tid fokuserede samme virksomhed andre kampagner på at skabe sympati for politiets handlinger.

Internet Research Agency ejes af en ven af præsident Putin og var i denne sag en del af en større russisk kampagne. Foruden kampagnerne på sociale medier arbejdede russiske påvirkningsaktører på jorden for at skabe kontakter med den amerikanske højrefløj og våbenlobby. Amerikanske myndigheder anholdt således i 2017 den russiske våbenentusiast Maria Butina, der erkendte sig skyldig i at arbejde for den russiske stat. Samtidig arbejdede andre russiske påvirkningsaktører med den amerikanske venstrefløj og minoriteter.

Trussel om russisk påvirkning af folketingsvalget 2019

Selvom Rusland har kapaciteten til at forsøge at påvirke det danske folketingsvalg med kort varsel, er det aktuelt vurderingen, at det er mindre sandsynligt, at Rusland vil gennemføre en forberedt og koordineret kampagne rettet mod det danske folketingsvalg.

Forberedte kampagner kræver en betydelig investering af tid og ressourcer til både at planlægge kampagnen og opbygge lokale kapaciteter. FE vurderer, at forberedte kampagner er forbundet med en betydelig risiko for at afsløre de involverede kapaciteter og skade Ruslands omdømme. Dertil kommer, at Ruslands erfaringer med forberedte kampagner i Vesten har været blandede.

FE vurderer på den baggrund, at de mulige gevinster for Rusland ved en omfattende kampagne i Danmark i forbindelse med et folketingsvalg og under inddragelse af en bred vifte af aktører ikke står mål med de forbundne risici og omkostninger. Hertil kommer, at Ruslands mest omfattende og velforberedte kampagner i det seneste år har været rettet mod det postsovjetske område.

Det er på den anden side også muligt, at Rusland vil gennemføre mindre, hurtigt planlagte og opportunistiske påvirkningsoperationer for at øge splittelse i den danske befolkning og blandt danske beslutningstagere, hvis der under valgkampen opstår temaer, som Rusland ser en oplagt mulighed i at anvende til sin egen fordel, og der er mulighed for at opnå effekt med en relativ lille indsats. Det er i den forbindelse sandsynligt, at Rusland, som det er sket i andre europæiske lande, vil anvende narrativer om immigration og EU eller andre kendte sager om f.eks. hvidvask eller censur af politiske holdninger på sociale medier som temaer.

Trussel om russisk påvirkning af europaparlamentsvalget 2019

Det er meget sandsynligt, at Rusland vil forsøge at påvirke europaparlamentsvalget i udvalgte lande, som Rusland prioriterer højere end Danmark, og hvor Ruslands påvirkningskapaciteter er bedre udbygget end i Danmark.

Det er eksempelvis sandsynligt, at Rusland vil forsøge at styrke politiske grupperinger og kandidater til europaparlamentsvalget, der advokerer for at fjerne de europæiske sanktioner, som blev indført efter Ukraine-krisen, og som Rusland på trods af intensivt lobbyarbejde og gode personlige relationer mellem præsident Putin og en række førende europæiske nuværende og tidligere politikere endnu ikke haft held med at fjerne.

Det er samtidig sandsynligt, at Rusland mere generelt vil arbejde med og udnytte narrativer, som kan forstærke spliden i EU-samarbejdet. Det kan ske gennem støtte af forskellige politiske bevæ-

gelse, som arbejder for at reducere EU's indflydelse, eller ved at skabe øget fokus på sager, som kan sætte EU som institution i et dårligt lys. Rusland arbejder ofte i sådanne sager med en kerne af sandhed, som forstærkes eller bringes ud af kontekst for at underbygge den negative historie.

Idet folketingsvalget tidsmæssigt kan komme til at ligge i samme periode som europaparlamentsvalget risikerer Danmark at blive berørt af en sådan kampagne. Der er tidligere set eksempler på, at falske historier om immigration er blevet spredt fra et andet europæisk land til Danmark med hjælp fra det russiske medieapparat.